

REFERAT Undervisningsudvalget_2018-21 d. 05-11-2018

Mødedato Mandag d. 05. november 2018 kl. 22:35

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning.....	3
Forslag til beslutning fra tidligere rådmand Margit Ørsted, rådmand Jan E. Jørgensen og tidligere k	4
Fordeling af socioøkonomisk pulje til skoler.....	10
Møde med Fælleselevrådet, sammenfatning.....	13
Dialogmøde med skolebestyrelser, sammenfatning.....	15
Projekt Demokratiskole og forberedelse heraf.....	16
Ansøgning til Realdania til udvikling af indeklimaplan.....	17
Opfølgning på fælles ramme og retning for bedre veje til unges uddannelse og beskæftigelse.....	18

Punkt 192: Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning

00.22.00-G01-2-18

Punkt 193: Forslag til beslutning fra tidligere rådmænd Margit Ørsted, rådmænd Jan E. Jørgensen og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem Malene Barkhus om udvikling af specialinstitutioner

28.06.00-P21-1-17

Resume

På baggrund af et forslag til beslutning fra tidligere rådmænd Margit Ørsted, rådmænd Jan E. Jørgensen og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem Malene Barkhus om udviklingsmuligheder for de tre specialiserede tilbud, Magnoliahuset, Skolen ved Nordens Plads og Christiansskolen besluttede Kommunalbestyrelsen den 4. december 2017, at forvaltningen gennemfører en faglig og forskningsmæssig kortlægning af de specialiserede tilbud, Magnoliahuset, Skolen ved Nordens Plads og Christiansskolen, der kan danne afsæt for Kommunalbestyrelsens fremtidige drøftelse af eventuelle yderligere udviklingsmuligheder for de specialiserede tilbud for børn på Frederiksberg. I denne sag kortlægges de specialiserede tilbuds faglige spændvidde og der peges på konkrete udviklingspunkter for henholdsvis dagtilbuds- og skoleområdet

Beslutning

Undervisningsudvalget indstiller,

1. at orienteringen tages til efterretning,
2. at sag og redegørelse sendes til de omtalte institutioner og skoler med anbefaling af, at der er særlig opmærksomhed på anbefalingerne og mulighederne for kompetenceudvikling, således at nyeste viden og erfaringer indgår i arbejdet

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. Undervisningsudvalget tager orienteringen til efterretning
2. Sag og redegørelse sendes til de omtalte institutioner og skoler med anbefaling af, at der er særlig opmærksomhed på anbefalingerne og mulighederne for kompetenceudvikling, således at nyeste viden og erfaringer indgår i arbejdet

Sagsfremstilling

Forslag fra tidligere rådmænd Margit Ørsted, rådmænd Jan E. Jørgensen og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem Malene Barkhus om udvikling af specialinstitutioner blev den 6. november 2017 oversendt fra Kommunalbestyrelsen til behandling i Børneudvalget. Forslaget er følgende:

”Frederiksberg Kommune har 3 specialinstitutioner Magnoliahuset, Skolen ved Nordens Plads og Christiansskolen, fælles for disse er, at de alle har børn og unge, som har særlige behov og udfordringer. Disse institutioner og skoler arbejder allerede i dag på flere måder, for at udvikle børnene og de unge mennesker, men der kommer hele tiden ny viden.

De sidste år er der opnået utrolige resultater ved bl.a. målrettet træning og kostplaner. Resultaterne er så utrolige, at nogle børn med Down i Israel og USA går på universitet og børn med ADHD, autisme og andre lignende sygdomme også opnår at komme på videregående uddannelser og få et "helt" normalt liv.

Viden til at opnå disse resultater findes allerede i dag i Danmark, og flere private institutioner bruger dem målrettet. Derfor stiller Venstre forslag om, at Frederiksberg Kommune også forholder sig til disse resultater og nytænker den personalesammensætning, som arbejder i dag på disse institutioner, så der også ansættes personer med særlige uddannelser på disse områder, så de sammen med pædagogerne og lærerne målrettet kan bruge de nyeste resultater på vores institutioner, således at både børn og unge med særlige behov udvikler sig så meget, som hvert enkelt barn har mulighed for.”

På baggrund af forslaget besluttede Kommunalbestyrelsen den 4. december 2017, at forvaltningen gennemfører en faglig og forskningsmæssig kortlægning af de specialiserede tilbud (Magnoliahuset, Skolen ved Nordens Plads og Christiansskolen), der kan danne afsæt for Kommunalbestyrelsens drøftelse af yderligere udviklingsmuligheder for de specialiserede tilbud for børn på Frederiksberg. Nedenfor fremgår en beskrivelse af de tre tilbud.

Magnoliahuset

Magnoliahuset er et specialiseret tilbud for børn i alderen fra 0 til 6 år for børn med fysiske og psykiske vanskeligheder. I 2015 besluttede Kommunalbestyrelsen at udvide antallet af pladser i Magnoliahuset, så institutionen nu også kan rumme børn med fysiske vanskeligheder, i stedet for, at kommunen skal købe pladserne i andre kommuner. I april måned 2017 blev Magnoliahuset således udvidet fra 24 til 34 pladser i alderen 0-6 år.

Børn, der indmeldes i Magnoliahuset, bliver visiteret gennem "Visitationsudvalget for børn i alderen 0-6 år". Visitationsudvalget består af repræsentanter fra Dagtilbudsafdelingen, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, Sundhedstjenesten, Familieafdelingen. Dagtilbudschefen er formand for visitationsudvalget. Visitation sker efter indstilling fra daginstitutioner, sundhedsplejersken eller ekspertudtalelser fra en anden fagperson, for eksempel psykolog eller læge, som forældrene samarbejder med.

Alle de indmeldte børn i Magnoliahuset er forskellige, og det er sjældent at børnene har samme udfordringer, og institutionen modtager børn med flere forskellige udviklingsvanskeligheder og diagnoser som for eksempel epilepsi, er hørehæmmede, har synshandicaps, problemer med at koncentrere sig, adfærdsforstyrrelser, kontaktforstyrrelser, opmærksomhedsforstyrrelser og vanskeligheder ved sociale samspil. Børnenes diagnoser er primært inden for Downs Syndrom, infantil autisme, autisme generelt, cerebral parese (lammelse i hjernen). Også børn med meget sjældent forekommende diagnoser som Silver Russell Syndrom, Angelmanns Syndrom og VACTERL Syndrom kan have plads i Magnoliahuset. Silver Russell Syndrom er karakteriseret ved udviklingshæmning, trekantet ansigtsform, ofte asymmetrisk ansigt og krop, væksthæmning før og efter fødslen samt udtalt lav vægt. Angelmanns Syndrom er en sjælden medfødt sygdom med udviklingshæmning, indlæringsbesvær, manglende sprog, bevægelsesforstyrrelser og påfaldende adfærd med gode evner til social kontakt og uprovokerede anfald af smil og latter, og VACTERL står for en samling af forskellige defekter eller misdannelser i kroppen, der opstår i fosterstadiet; i ryghvirvel, endetarm, hjerte, luftrør, spiserør, nyrer og i arme og ben.

Det pædagogiske miljø i Magnoliahuset er karakteriseret ved en høj grad af faglig specialisering hos personalet. Institutionen får budget til 1 leder og 1 souschef, 19 pædagoger og 6 pædagogmedhjælpere. Der foregår løbende kompetenceudvikling for hele personalegruppen i Magnoliahuset. Personalet har i 2017 deltaget i interne undervisningsforløb om følgende metodiske tilgange: tegn til tale, Marte Meo, Karlstadmodellen, minikursus i forskellige kommunikationsredskaber og systemer og supervision. Derudover har ledelse og to personaler deltaget på en specialpædagogisk konference, og tre personaler har deltaget på en autismekonference. Endvidere har der været afholdt enkelte kursusdage hen over året for personaler, hvor det har været relevant i forhold til særlige og specifikke problemstillinger. Fundamentet for det pædagogiske arbejde er metoder, der er forskningsmæssigt belæg eller evidens for. Endvidere tilrettelægges der for hvert enkelt barn en udviklingsplan, der udarbejdes i et samarbejde mellem pædagoger og relevante fagprofessionelle fra Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR). Magnoliahuset har tilknyttet fysio- og ergoterapeuter 57 timer om ugen, en psykolog i 28 timer om ugen og en tale-hørekonsulent i 24 timer om ugen.

Det tætte samarbejde med PPR sker blandt andet på konferencer hver anden måned, hvor hele personalet fra de otte børnegrupper i Magnoliahuset holder konference med PPR. På alle konferencer forbereder medarbejderne i gruppen sig på, hvilke fokuspunkter, de skal drøfte for hvert barn, og på mødet bliver der udarbejdet mål og handleplan ud fra de fokuspunkter, gruppen har, samt foretaget evalueringer af tidligere fokusområder. De mål og handleplaner, der bliver udarbejdet, skal efterfølgende danne grundlag for det specialiserede og særlige tilrettelagte arbejde, som er nødvendigt for det enkelte barns trivsel og læring. Mål og handleplaner er også en væsentlig del af den statusbeskrivelse, der hvert halve år bliver udarbejdet for det enkelte barn, og som understøtter de nye mål og handleplaner, der drøftes med forældrene på revisitationsmøderne to gange om året. Handleplanerne bliver justeret og tilrettelagt ud fra det tværfaglige teams professionelle vurderinger af, hvor barnets nærmeste udviklingszone er på alle områder, fysiske såvel som psykiske.

Personalet arbejder også tæt sammen med den enkelte familie, og familiesamarbejdet har stor betydning for både børn, forældre og personale. Forældrene er generelt nysgerrige på de metoder, der bliver anvendt i Magnoliahuset, og som de kan se, virker for deres barn. I de tilfælde vejleder personalet forældrene i, hvordan de kan anvende metoderne.

Skolen ved Nordens Plads

Skolen ved Nordens Plads er Frederiksberg Kommunes specialskole målrettet flere forskellige specialundervisningsbehov. Skolen dækker 0.- 9. klassetrin.

Skolen har tre hovedspor:

- Spor 1 for børn med generelle indlæringsvanskeligheder (tidligere typisk downs-syndrom, nu primært børn med lavere mentalt udviklingstrin end deres alder).
- Spor 2 for børn med autisme-spektrum-forstyrrelser (tidligere især aspergers syndrom, nu primært børn med sværere autisme og i kombination med andre forhold, herunder generelle indlæringsvanskeligheder).

- Spor 3 for børn med socio-emotionelle forstyrrelser med behov for dagbehandling. Ofte i kombination med andre forhold.

Skolen ved Nordens Plads har tidligere i en vis grad også optaget elever med relativt store fysiske handicaps udover deres specialpædagogiske behov. Det sker ikke længere, idet sådanne elever visiteres til specialskoler med ekspertise på dette område.

Skolens elever har typisk flere forskellige udfordringer, og ovenstående opdeling i tre spor sker derfor ud fra deres hovedudfordring. I daglig praksis sker holdopdeling efter elevernes funktionsniveau og aktuelle behov, hvorfor der i visse tilfælde kan oprettes hold på tværs af spor (hovedudfordringer). Det kan også ske i forhold til elevernes sociale behov, herunder køn, relationer m.v.

Herudover er der indskrevet en række enkeltelever ("solister") med helt særlige behov og/eller handicap, hvor behovet for regulering og/eller afskærmning er massivt. Disse elever deltager i et varierende omfang i fællesundervisning og -aktiviteter.

Elever på Skolen på Nordens Plads bliver undervist efter folkeskoleloven; for elever på Spor 3 gælder også serviceloven. Elever til Spor 1 og 2 bliver visiteret af skolevisitationsudvalget, som består af repræsentanter fra Skoleafdelingen, Fællesrådgivningen for Børn og Unge og to skoleledere. Elever til Spor 3 bliver visiteret af Fællesvisitationsudvalget, som består af repræsentanter fra Skoleafdelingen, Fællesrådgivningen for Børn og Unge og Familieafdelingen. Aktuelt er der i alt 187 elever på skolen.

Personalegruppen på Skolen ved Nordens Plads er sammensat af undervisende personale - læreruddannede, der underviser i folkeskolens samlede fagrække samt en række praktiske projektfag - samt pædagogisk uddannet personale, der er tilknyttet praktisk projektfag. Der er aktuelt ansat 53 lærere, 52 pædagoger, 3 børnehaveklasseledere og 19 pædagogmedhjælpere. I det undervisende personale findes desuden vejledere inden for almen didaktiske og faglige emner. Desuden er tilknyttet faglig rådgivende ressourcer fra PPR Frederiksberg - tale-høre konsulent, fysioperapeut, ergoterapeut og psykolog - til skolen.

Skolerne er omfattet af de gældende overenskomster på skoleområdet, og der er derfor visse begrænsninger i, hvem der kan ansættes og varetage undervisningsopgaver.

Christiansskolen

Christianskolen er et dagbehandlingstilbud efter folkeskoleloven og serviceloven, der er målrettet unge med socio-emotionelle udfordringer, psykiske udfordringer, misbrug med videre. Det vil sige elever, der har behov for dagbehandling. Skolen dækker 6. - 10. klassetrin. Eleverne bliver visiteret af Fællesvisitationsudvalget, som består af repræsentanter fra Skoleafdelingen, Familieafdelingen og Fællesrådgivningen for Børn og Unge. Skolen er normeret til 20 elever.

Personalegruppen på Christianskolen består af 7 lærere og 5 pædagoger.

Målgruppen for Skolen ved Nordens Plads og Christianskolen

Børn med specialundervisningsbehov har typisk flere udfordringer og kan sjældent kan karakteriseres ved blot én udfordring eller diagnose. For eksempel kan autister også have generelle indlæringsvanskeligheder. Børn med socio-emotionelle udfordringer kan have angst eller tvangshandlinger (OCD) og andet. At børn har flere udfordringer og diagnoser kaldes komorbiditet (samsygelighed, forekomst af to eller flere indbyrdes uafhængige lidelser på samme tid hos samme person). Som udgangspunkt er undervisningen på specialskoler og dagbehandlingstilbud som i folkeskolen, men der bliver taget højde for elevens behandlingsplan i skoledelen.

Brug af metoder

På grund af de mange forskellige diagnoser børnene har, benytter institutionen og skolerne ikke én, men flere forskellige metoder og redskaber i deres arbejde med børnene. Derfor arbejder personalet med netop de metoder, som på hver deres måde bidrager til at hjælpe børnene med at udvikle sig på netop de områder, hvor de har udfordringer og vanskeligheder - og med at udvikle hvert barn, som meget som det er muligt. Personalet anvender redskaber fra de forskellige metoder på tværs, i samspil og som supplerer til hinanden. Det gør de for at kunne give den behandling og de pædagogiske aktiviteter, der er bedst for det enkelte barn.

PPR er tilknyttet alle tre specialinstitutioner med et konsultativt virke med vejledning af personalet som det primære formål. Vejledningen er baseret på observationer, undersøgelser og kortlægning af det enkelte barns vanskeligheder og udvikling. PPR arbejder efter evidens- og forskningsbaserede metoder og indgår i faglige netværk, der sikrer, at den nyeste viden bliver anvendt. PPR's konsulenter arbejder tværprofessionelt og med udgangspunkt i det enkelte barns diagnose, som ofte kan være ledsaget af forskelligartede vanskeligheder, eller, der kan være tale om flere diagnoser hos samme barn. Det betyder, at indsatserne i forhold til det enkelte barn tilrettelægges ud fra individuelle hensyn og behov, hvor elementer fra relevante metoder anvendes i tilpasset og tværfaglig form.

For de metoder, der bliver benyttet i Magnoliahuset, Skolen ved Nordens Plads og Christianskolen, gælder, at der er fagligt belæg for effekten, og at personalet har erfaring med, at netop disse metoder kan støtte og udvikle de børn, der bliver visiteret til de tre tilbud.

Overordnet set benytter de tre tilbud psykologfaglige metoder, sanseintegrerende metoder og motorisk træning og specialpædagogiske metoder med fokus på kommunikation. Samlet set benytter de tre tilbud metoder som dialektisk adfærdsterapi, arousalpædagogik, cognitive-behavioral Therapy, Wibarger, Facio-Oral-Tract-Therapy, finmotorisk træning, Treatment and Education of Autistic and Related Communication Handicapped Children, Tegn til tale, Pragmatic Organized Dynamic Displays, Picture Exchange Communication System, Karlstadmodellen, Verbo-tonal-motoden og Intensive Interaction. En forklaring på, og oversigt over, de metoder, der samlet set bliver anvendt, er vedlagt som bilag til denne sag.

Opsummering

Alle børn kan udvikle sig, og i Magnoliahuset arbejder personalet - både alene og i samarbejde med PPR efter - at børnene udvikler sig så meget, som hvert enkelt barn har mulighed for. Institutionen har dog ikke kendskab til, at der er evidens for, at brugen af nogle metodiske tilgange kan føre til, at et barn med de udfordringer, børnene i institutionen har, kan blive i stand til at tage en højere uddannelse eller en universitetsuddannelse. Børnene, der er indmeldt i Magnoliahuset, er så små, at det kan være svært at sige præcist, hvordan deres udfordringer udvikler sig på langt sigt, men i forhold til børnenes videre færd, bliver samarbejdet med Skolen ved Nordens Plads vægtet højt. Samarbejdet med familien bliver også tillagt meget stor betydning i institutionens arbejde med børnene. Forældrene ønsker det bedste for deres barn, og det kan ofte være forbundet med stor sorg, når de finder ud af, at deres barn har nogle helt særlige, specifikke udfordringer. Det betyder også, at det primære fokus er på samarbejdet med forældrene, og på at hjælpe og vejlede dem, for eksempel med de metoder, som de kan se virker for deres barn.

Børnene i Magnoliahuset er meget forskellige og har mange forskellige udfordringer. Derfor forholder sig til det enkelte barns helt særlige og specifikke udfordringer til daglig, og på konferencerne, hvor der bliver udarbejdet handleplaner for det enkelte barn. Handleplanerne bliver justeret og tilrettelagt ud fra det tværfaglige teams professionelle vurderinger af, hvor barnets nærmeste udviklingszone er både fysisk og psykisk. Der bliver således i primært fokuseret på barnets nærmeste udviklingszone, fremfor barnets udvikling i et længere og uddannelsesmæssigt perspektiv.

I alle tre specialiserede tilbud i Frederiksberg Kommune; Magnoliahuset, Skolen ved Nordens Plads og Christianskolen, benytter personalet ikke én, men flere forskellige metoder og redskaber i deres arbejde med børnene. Årsagen er, at børnene har mange forskellige diagnoser, og personalet i de tre tilbud har derfor fokus på at benytte metoder, der på hver deres måde kan bidrage, så det enkelte barn kan udvikle sig på netop det område, hvor det har udfordringer og vanskeligheder. Derfor anvender personalet redskaber fra forskellige metoder på tværs, i samspil og som supplering til hinanden. De metoder, der bliver anvendt i de tre tilbud er metoder, der er blevet benyttet, fordi der er fagligt belæg for, at de virker på de diagnoser, børnene har. Derfor arbejder personalet med netop de metoder, som på hver deres måde bidrager til at hjælpe børnene med at udvikle sig på netop de områder, hvor de har udfordringer og vanskeligheder - og med at udvikle hvert barn, som meget som det er muligt. Personalet i de tre tilbud er således meget bevidste om valg af metoder, og også på, på hvilke områder det vil være givtigt, at kompetenceudvikle personalet.

Fælles for de tre specialiserede tilbud er, at personalet er godt uddannet til at kunne løse mange af de komplekse opgaver, der er i arbejdet på det specialiserede område - både internt og på tværs af tilbuddene, men også i samarbejde med PPR. Desuden - og qua deres uddannelsesniveau - holder personalet sig løbende a jour med såvel de eksisterende som de nye metoder og forskningsprojekter, der findes indenfor området for at kunne til- og fravælge de metoder, der bedst muligt gavner børnenes udvikling. Der, hvor der kunne være basis for at udvikle de tre specialiserede tilbud yderligere kunne være i forhold til metoder, der ikke bliver anvendt, men som vil bidrage til børnenes udvikling, det fysiologiske område og ved at følge yderligere med i den nyere forskning på området og drage nytte af forskningens resultater.

Udviklingsmuligheder for Magnoliahuset

I såvel Magnoliahuset som på kommunens to specialskoler er der fortløbende stor fokus på kompetenceudvikling af personalet - både i forhold til nye metoder og tilgange, men også for at give personalet mere indsigt i det fysiologiske område. I Magnoliahuset er der således både fokus på at udvikle personalet indenfor de metoder og tilgange, som personalet allerede benytter på nuværende tidspunkt, men der er også fokus på at kompetenceudvikle personalet indenfor nye områder, som vil kunne forbedre brugen af metoder, og som vil være til gavn for børnene og deres udvikling.

- Intensive Interaction: Magnoliahuset arbejder allerede nu målrettet med PPR omkring metoden "Intensiv Interaction". Interaktiv interaktion er en metodisk tilgang, som sigter imod at udvikle og øge de grundlæggende

kommunikative og sociale færdigheder. Metoden bliver især benyttet til børn, der har meget svært ved at kommunikere både verbalt og nonverbalt, og der bliver lagt vægt på at kunne forstå og bruge øjenkontakt, ansigtsudtryk, gestus, berøring og stemmen. Intensive Interaktion bliver brugt til børn med autisme, intellektuelt handicap, multihandicap og hjerneskade. For at blive endnu dygtigere til at anvende metoden, deltager personalet i Magnoliahuset sammen med PPR og fire andre institutioner fra Frederiksberg Kommune i et projekt, der netop omhandler brugen af denne metode. Det vil være hele personalegruppen, der vil blive kompetenceudviklet i brugen af metoden.

- KRAP: Et andet udviklingspotentiale som lederen af Magnoliahuset har fokus på, er at give personalet viden om en pædagogisk metode kaldet "KRAP". KRAP er en metode, der bygger på en bred vifte af teorier hentet fra blandt andet de kognitive behandlingsformer og den positive psykologi. KRAP står for kognitiv, ressourcefokuseret og anerkendende pædagogik, og med brug af metoden fokuseres der på at kunne tilsidesætte sin egen forforståelse for derved at kunne se andre personers intentioner.
- Neuropædagogisk viden: Ledelsen i Magnoliahuset ønsker at give personalet en endnu større forståelse for neuropædagogik. Neuropædagogik er ikke en metode, men mere en forståelsesramme, hvor viden om hjernens funktioner bliver omsat til pædagogisk praksis. For at kunne arbejde neuropædagogisk må personalet have mere viden om hjernens opbygning og funktion, og om hjerneskader, psykisk udviklingshæmning og følgevirkningerne heraf hos det enkelte barn.

Med en større viden om og fokus på neuropædagogik, vil personalet - sammen med de øvrige metoder, de anvender - kunne arbejde endnu mere helhedsorienteret. Neuropædagogikken tager udgangspunkt i undersøgelser, observationer og en afklaring af barnets færdigheder og funktionsniveau.

- Bedre viden om brug af hjælpemidler: I forbindelse med at Magnoliahuset er blevet opnormeret med ti pladser til børn både med fysiske og psykiske vanskeligheder, er der behov for, at personalet skal forbedre deres indsigt i, hvordan forskellige hjælpemidler bedst muligt benyttes. Dette af hensyn til at øge børnenes bevægelsesoplevelse og bevægelsesfrihed og også for at undgå arbejdsskader for personalet. De to sider af sagen hænger tæt sammen fordi personalet, hvis de ved, hvordan man bruger hjælpemidler bedst også vil være mere tilbøjelige til at bruge dem. Til gavn for børnene i sidste ende.

Udviklingsmuligheder for skolerne

Såvel Skolen ved Nordens Plads som Christianskolen arbejder pt. især med at sikre, at medarbejderne har det tilstrækkelige faglige overblik og nødvendige metodiske beredskab til at kunne arbejde med børnenes meget forskellige udfordringer og svingende funktionsniveau. Herunder det faktum at elevgruppens gennemsnitlige udfordringer er blevet mere komplekse i takt med, at flere elever inkluderes i det almene skoletilbud, og i takt med at stadigt flere børn får psykiatriske diagnoser i kombination med specialpædagogiske. Indsigt i de forskellige typer af udfordringer og løbende faglig-pædagogisk ajourføring i forhold hertil er dermed også fremadrettet et fokuspunkt i kompetenceudviklingstiltagene.

Et særligt udviklingsområde er det løbende samspil mellem skole, PPR, Familieafdeling og forældre, da en bredspredt og koordineret indsats med stor sandsynlighed vil være udbytterigt for eleverne.

Et tredje udviklingsområde er skolernes funktioner som videntcentre på specialundervisningsområdet i forhold til de almene folkeskoler. Dette dels for at sikre en tidligere, mere forebyggende og mere effektiv indsats på skolerne, dels for at understøtte inklusionstiltagene generelt.

Herunder en kortfattet oversigt over igangværende kompetenceudviklingstiltag.

- Personalet på Skolen ved Nordens Plads har i sidste skoleår deltaget i et fælles kompetenceudviklingsforløb om mentaliseringsbaserede metoder rettet mod den professionelle aflæsning af adfærd hos barnet/den unge og tilpasning af egen adfærd i forhold til barnet/den unge. Kurset har været ledet af psykolog fra PPR Frederiksberg.
- I det igangværende skoleår (2018/19) er der fokus på implementering af mentaliseringsbaserede metoder samt interne kurser om nyeste viden om autismepædagogik. Disse indsatser retter sig mod hele personalegruppen. Desuden vil der være kompetenceudviklingsindsatser, der retter sig mod medarbejdernes samarbejde og udarbejdelse af ny, samlet beskrivelse af skolens pædagogisk grundlag. Skolen arbejder endvidere med it-baserede simulationsøvelser i fht. bekæmpelse af angst og skolevægring.

- Herudover vil der være kompetenceudviklingsindsatser, der retter sig mod specifikke personalegrupper, der varetager opgaver i specifikke afdelinger, for eksempel udvikling af udskolingsafdeling med fokus på livsparathed og kompetencer med henblik på at gennemføre en ungdomsuddannelse, samt fortsat kompetenceudviklingsforløb (med Professionshøjskolen København) med fokus på udvikling af kompetencekompas og udvikling af kommunikative færdigheder hos børn på det tidlige udviklingstrin. Fra og med skoleåret 2018/19 er udskolingsafdelingen flyttet til lokaler på Finsensvej 39A (2. sal ved klubben Cassiopeia). Udskolingsafdelingen rummer i øjeblikket 28 elever.
- I sidste skoleår har der på Christiansskolen været fælles kompetenceudvikling for alle personalegrupper med fokus på "Mentalisering og teenagecoaching" (sammen med Hverdagens Helte) og udviklingsforløb, der retter sig mod medarbejdernes samarbejde (sammen med David Inc.). Der er endnu ikke besluttet samlede kompetenceudviklingsindsatser for det kommende skoleår, idet der her er fokus på den individuelle og teammæssige supervision ved PPR samt opkvalificering af nye medarbejdere til skolens generelle niveau.
- Det kunne på skolerne, i forhold til især de yngste børn, også være givtigt at arbejde yderligere med "Integrated Listening", som kan benyttes til børn, der er sensorisk følsomme. Metoden er en form for lytteterapi, hvor barnet lytter til beroligende musik, og samtidig bliver der foretaget en sansemotorisk øvelse, for eksempel at hoppe eller gynge.
- Derudover vil virtuelle træningsmiljøer kunne simulere virkelige forhold, så barnet derigennem kan træne daglige gøremål med for eksempel fin- og grovmotorik.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Kommunalbestyrelsen

Historik

Undervisningsudvalget den 29. oktober 2018 sag nr. 187

Udsat

Indstilling den 29. oktober 2018 sag nr. 187

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. Undervisningsudvalget tager orienteringen til efterretning
2. Sag og redegørelse sendes til de omtalte institutioner og skoler med anbefaling af, at der er særlig opmærksomhed på anbefalingerne og mulighederne for kompetenceudvikling, således at nyeste viden og erfaringer indgår i arbejdet

Bilag

Oversigt over metoder

Punkt 194: Fordeling af socioøkonomisk pulje til skoler

17.01.04-G01-5-18

Resume

I budget 2019 er afsat en pulje på 1,5 mio. til fordeling mellem skolerne efter forældrenes socioøkonomiske baggrund. I sagen beskrives tre modeller for fordelingen af midlerne og der gives forslag til ramme for skolernes konkrete anvendelse af midlerne.

Beslutning

Udsat efter drøftelse.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. anvendelse af de afsatte midler fordeles efter en af de beskrevne modeller A, B eller C
2. De afsatte midler anvendes til at mindske andelen af elever med højt skolefravær og til at øge andelen af elever, der erklæres uddannelsesparate, idet den enkelte skole selv disponerer midlerne.

Sagsfremstilling

Budgetaftalen 2019 anviser:

Socioøkonomisk tilskud til folkeskoler

For at forbedre den enkelte skoles mulighed for at give god undervisning til alle børn inklusiv børn fra hjem med sociale og økonomiske udfordringer, afsætter partierne en pulje på 1,5 mio. kr.

Puljen fordeles på skolerne efter objektive kriterier, som afspejler forældrenes socioøkonomiske baggrund.

Der er afsat midler i tre år, og med denne sag disponeres alene midlerne i 2019.

I sagen fremlægges tre modeller for, hvordan fordelingen af den socioøkonomiske pulje for skoleåret 2019-2020 kan ske. Desuden gives forslag til ramme for, hvad skolerne kan anvende midlerne til.

Skoleafdelingen har indhentet data fra Danmarks Statistik, der viser fordelingen af elever indmeldt på skolerne efter forskellige socioøkonomiske kriterier. Kriterierne er:

Oprindelse (dansk oprindelse, indvandrere, efterkommere af indvandrere), familietype (enlig eller forskellige former for par), uddannelsesniveau, arbejdsmarkedstilknytning, familieindkomstniveau, indkomstrelaterede ydelser.

De forskellige kategorier er nærmere beskrevet i bilaget til sagen.

Nedenfor ses tabel der viser andelen af den enkelte skoles elevtal indenfor de seks socioøkonomiske parametre:

Skoler	Andel indvandrere og efterkommere, ikke vestlig	Andel enlige	Andel Grundskole og uoplyst
Lindevangskolen	16%	37%	17%
Ny Hollænderskolen	2%	26%	8%
Skolen på Duevej	5%	26%	4%
Skolen på Grundtvigsvej	7%	22%	12%
Skolen på la Cours Vej	10%	31%	16%
Skolen på Nyelandsvej	9%	36%	14%
Skolen ved Bülowvej	8%	26%	12%
Skolen ved Søerne	7%	25%	11%
Søndermarkskolen	23%	28%	16%
Tre Falke Skolen	18%	39%	19%
Frederiksberg i alt	10%	29%	12%

Skoler	Andel Arbejdsløs min. halvt år+Midlertidigt uden for arbejdsstyrken+Tilbage trækning og pensionister+ Andre uden for arbejdsstyrken+Uoplyst	Andel Under 299.999 kr.	Andel 3) Over 30 pct. af indkomsten er indkomst-erstattende ydelser	Gennemsnit seks parametre
Lindevangskolen	23%	14%	21%	21%
Ny Hollænderskolen	11%	6%	7%	10%
Skolen på Duevej	9%	3%	6%	9%
Skolen på Grundtvigsvej	13%	7%	10%	12%
Skolen på la Cours Vej	18%	9%	15%	16%
Skolen på Nyelandsvej	18%	9%	13%	16%
Skolen ved Bülowvej	14%	6%	11%	13%
Skolen ved Søerne	13%	5%	10%	12%
Søndermarkskolen	20%	10%	19%	19%
Tre Falke Skolen	22%	9%	21%	21%
Frederiksberg i alt	16%	8%	13%	15%

Gennemsnittet for de seks parametre er anvendt til fordeling af puljen på 1,5 mio. kr. i hver af de tre beskrevne modeller herunder, idet fordelingen er vægtet efter elevtal på skolen.

Specialskolerne Skolen ved Nordens Plads og Christianskolen indgår ikke i materialet eller i fordelingsmodellerne, da disse skoler allerede i den eksisterende ressourcetildelingsmodel får midler baseret på den konkrete elevgruppes behov. Herunder deres specialundervisningsmæssige udfordringer og, fsva. spor 3 på Skolen ved Nordens Plads og Christianskolen, deres behandlingsmæssige behov jf. Serviceloven. Dvs. at der i normering, pædagogik, ressourcer til undervisningsmaterialer m.v. allerede sker en væsentlig større ressourcetildeling end der gør til elever i de almindelige folkeskoler.

Fordelingsmodel A: Alle skoler

Puljen på 1,5 mio. kr. fordeles mellem alle skoler i forhold til deres gennemsnitlige andel jf. socioøkonomiske parametre og ud fra elevtal. Udgangspunktet er et lighedsprincip så alle skoler får del i midlerne.

Det vil give følgende fordeling:

Skoler	Gennemsnit seks kriterier	Fordeling af pulje ved gennemsnit seks kriterier	Elevtal på skolen	Andel elevtal	Fordeling af pulje efter elevtal
Lindevangskolen	21%	kr. 213.983,34	959	12%	kr. 186.261,82
Ny Hollænderskolen	10%	kr. 100.205,32	943	12%	kr. 183.154,21
Skolen på Duevej	9%	kr. 87.371,44	859	11%	kr. 166.839,31
Skolen på Grundtvigsvej	12%	kr. 119.732,46	616	8%	kr. 119.642,63
Skolen på la Cours Vej	16%	kr. 163.909,33	752	10%	kr. 146.057,23
Skolen på Nyelandsvej	16%	kr. 163.644,79	929	12%	kr. 180.435,06
Skolen ved Bülowvej	13%	kr. 127.839,08	904	12%	kr. 175.579,44
Skolen ved Søerne	12%	kr. 117.587,06	714	9%	kr. 138.676,68
Søndermarkskolen	19%	kr. 192.644,24	777	10%	kr. 150.912,86
Tre Falke Skolen	21%	kr. 213.082,95	270	3%	kr. 52.440,76
Frederiksberg i alt	15%	kr. 1.500.000,00	7723	100%	kr. 1.500.000,00

Fordelingsmodel B: Fem skoler

Puljen på 1,5 mio. kr. fordeles mellem de fem skoler, som har det laveste socioøkonomiske indeks og fordeles konkret efter deres andel jf. gennemsnittet af parametrene. Udgangspunktet er en fokusering på at anvende midlerne der, hvor der er mest behov, og samtidig at sikre at en tildeling bliver af en sådan størrelse, at det rent faktisk kan mærkes på skolen og kan føre til reel ny praksis.

Det vil give følgende fordeling:

Skoler	Elevtal	Andel elevtal	Fordeling efter elevtal
Lindevangskolen	959	26%	kr. 390.154,60
Søndermarkskolen	777	21%	kr. 316.110,66
Tre Falke Skolen	270	7%	kr. 109.845,40
Skolen på la Cours Vej	752	20%	kr. 305.939,79
Skolen på Nyelandsvej	929	25%	kr. 377.949,55
I alt	3687	100%	kr. 1.500.000,00

Fordelingsmodel C: Tre skoler

Puljen på 1,5 mio. kr. fordeles mellem de tre skoler, som har det laveste socioøkonomiske indeks og midlerne fordeles efter skolernes andel jf. de seks parametre. Udgangspunktet er en fokusering på at anvende midlerne der, hvor der er mest behov, og samtidig at sikre at en tildeling bliver af en sådan størrelse, at det kan mærkes på de tre skoler og kan føre til reel ny praksis.

Det vil give følgende fordeling:

Skoler	Elevtal	Andel elevtal	Fordeling efter elevtal
Lindevangskolen	959	48%	kr. 717.098,70
Søndermarkskolen	777	39%	kr. 581.006,98
Tre Falke Skolen	270	13%	kr. 201.894,32
I alt	2006	100%	kr. 1.500.000,00

Ramme for anvendelse af midlerne

De særlige puljemidler er afsat for at give en bedre skolegang for alle børn men især børn fra familier med sociale og økonomiske udfordringer. Det forudsættes, at den enkelte skole anvender midlerne efter formålet bestemt af lokale behov og specifikke udfordringer. Det foreslås, at der følges op på effekten af indsatserne ved at vurdere, hvorvidt andelen af elever med højt skolefravær mindskes og hvorvidt andelen af elever der erklæres uddannelsesparate øges. Dette opgøres konkret i forbindelse med kvalitetsrapporten for skolevæsenet. Skolerne vælger selv hvilke konkrete indsatser der gøres.

Åkonomi

Der er i budget 2019 (og 2020 og 2021) afsat en årlig pulje på 1,5 mio. kr. til formålet.

BorgmesterpÅtægning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget

Bilag

Socioøkonomiske data på Frederiksbergs folkeskoler

Punkt 195: Møde med Fælleselevrådet, sammenfatning

17.00.00-G01-173-18

Resume

Undervisningsudvalget holdt møde med Fælleselevrådet onsdag den 24. oktober 2018. I dialogen var der fokus på vedligeholdelse af bygninger, lokale kapacitet samt bevægelse i undervisningen.

Beslutning

Undervisningsudvalget,

1. tog orienteringen til efterretning,
2. godkendte at udvalget fremover mødes med Fælleselevrådet umiddelbart før eller efter dialogmøderne med skolebestyrelserne. Til næste møde med punkterne bevægelse i undervisningen, åben skole og understøttende undervisning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

1. Orienteringen tages til efterretning
2. Udvalget fremover mødes med Fælleselevrådet umiddelbart før eller efter dialogmøderne med skolebestyrelserne. Til næste møde med punkterne bevægelse i undervisningen, åben skole og understøttende undervisning.

Sagsfremstilling

Undervisningsudvalget holdt møde med Fælleselevrådet onsdag den 24. oktober 2018. I dialogen var der fokus på vedligeholdelse af bygninger samt kapacitet samt bevægelse i undervisningen. Herudover et ønske om at mødes igen mhp. at fortsætte drøftelser og videnuudveksling.

Vedligehold af skoler

Fælleselevrådet oplever generelt, at lokale- og bygningsstandarder på skolerne er utilfredsstillende. De oplever et behov for såvel renoveringer som kapacitetsudvidelser på forskellig vis. De enkelte lokaler vurderes at være for små og i dårlig stand, og det er oplevelsen, at fællesarealer inde og ude er pressede set i forhold til antallet af elever.

Flere udtrykker ønske om en ny skole til aflastning af de øvrige.

Der blev rejst kritik af situationen med manglende mekanisk ventilation i mange lokaler og deraf følgende dårligt indeklima.

Repræsentanterne fra udvalg og forvaltning redegjorde for de vedtagne budgetposter til renoveringsplan og til renoveringer på skoleområdet. Såvel centralt som i den enkelte skoles eget budget.

Fælleselevrådet blev også spurgt til, hvordan de selv tænker at kunne påvirke undervisningsmiljøet via egen adfærd. Her blev svaret, at der i hverdagen allerede gøres alt hvad der kan for at udnytte plads og skabe bedre betingelser.

Bevægelse i undervisningen

Fælleselevrådet oplever ikke, at bevægelse i undervisningen fungerer lige godt alle steder. Det optimale er, at bevægelse relateres til det faglige, og ikke blot er "pausegymnastik". Det bemærkes, at det er svært finde den nødvendige plads til bevægelsesaktiviteter, og at der går lang tid med at bevæge sig hen til områder, hvor der er plads - det gælder både inde og ude. Fælleselevrådet fortalte, at de oplever, at en række lærere ikke har kompetencen til at indarbejde bevægelse i undervisningen. Bør prioriteres i lærernes kompetenceudvikling. Forvaltningen gjorde opmærksom på det inspirationsmateriale om bevægelse i undervisningen, som er udarbejdet og som ligger på platformen "Læringsuniverset". Fælleselevrådet bemærkede, at øget bevægelse kræver ledelsesmæssig opmærksomhed om det. Herunder at der stilles krav om det. Bevægelsesdelen fungerer typisk godt i indskolingen, men der er behov for kreative løsninger på mellemtrin og i udskolingen. Særligt hvis det skal fag-relateres.

Udvalgsformanden bemærker, at dette er et område som allerede er programsat til at blive drøftet med skolelederne.

Flere i fælleselevrådet mener ikke, at eleverne generelt er blevet inddraget i, hvordan skolen kan sikre 45 min. bevægelse hver dag, og oplever også at bevægelsesaktiviteterne faktisk tager meget tid fra den faglige undervisning, når det finder sted. Andre oplever dog, at det har været noget der er drøftet lokalt, og at man lokalt har prøvet at udvikle bevægelsesområdet.

Afrunding

Mødet blev afrundet med et forslag om, at udvalg og Fælleselevrådet fremover mødes umiddelbart før eller efter dialogmøderne med skolebestyrelserne.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget

Punkt 196: Dialogmøde med skolebestyrelser, sammenfatning

17.00.00-G01-174-18

Resume

Undervisningsudvalget afholdt dialogmøde med skolebestyrelserne onsdag den 24. oktober 2018. I dialogen var der fokus på budget 2019, herunder de fysiske rammer for skolerne, sundhedsindsats om rygning, praksisfaglighed og valgfag.

Beslutning

Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Undervisningsudvalget afholdt dialogmøde med skolebestyrelserne onsdag den 24. oktober 2018. I dialogen var der fokus på budget 2019, herunder de fysiske rammer for skolerne, sundhedsindsats om rygning, praksisfaglighed og valgfag.

Udvalgsformand Michael Vindfeldt indledte med en gennemgang af de mødeformer der er mellem det politiske udvalg og skolerne. Fra dialogmøder og formandsrådsmåder over praktikforløb og besøg på skolerne.

Hovedpunkterne i budget 2019, skoleområdet, blev gennemgået og mødedeltagerne udtrykte generel tilfredshed med budgettet. Herunder glæde over, at der nu var afsat midler til en systematisk bygningsgennemgang mhp. at få udarbejdet en vedligeholdelsesplan for skolerne.

På baggrund af budgetteksten om intentionen om en røgfri børne- og ungegeneration var der en kort drøftelse af, hvordan dette opnås. Herunder om fordele og ulemper ved krav om røgfri arbejdsdag. Et flertal af de bestyrelsesmedlemmer, som ytrede sig i debatten, støttede et krav herom.

Skolechef Gorm Bagger Andersen gennemgik de ændringer der kommer vedr. valgfag og projektopgaven i 9. klasse på baggrund af forlig på Christiansborg vedr. praksisfaglighed. Der blev udtrykt ønske om, at forvaltningen søger at etablere samarbejder om lokaler på andre uddannelsesinstitutioner, da der forventeligt vil opstå et kapacitetsproblem i forhold til faglokaler i madkundskab, billedkunst, håndværk og design samt i musik. Forvaltningen fortalte, at der arbejdes herpå, men at det er vanskeligt før de konkrete rammer for fremtidens valgfag er udmeldt fra Undervisningsministeriet.

Lindevangskolen, som havde ønsket en drøftelse af valgfag, gav udtryk for, at det var vigtigt at rammerne for såvel den nuværende valgfagsmodel (organiseret via Ungdomsskolen) som den kommende drøftes med skolelederne. Forvaltningen fortalte, at det vil ske om kort tid.

Direktør Inger Andersen gav afslutningsvis en kort redegørelse for de indsatser der er i gang på tværs af børne- og ungeområdet i forhold til udsatte børn. Projektet om tidligere og mere forebyggende indsatser har bl.a. medført, at der ansættes ekstra sagsbehandlere i Familieafdelingen, så der kan ske en mere intensiv opfølgning på børnesagerne, hvilket også vil have betydning i samarbejdet med skolerne.

Udvalgsformand Michael Vindfeldt afsluttede herefter mødet. Herunder at der til næste dialogmøde skal arbejdes med en mødeform der i højere grad har karakter af dialog.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget

Punkt 197: Projekt Demokratiskole og forberedelse heraf

17.00.00-A00-3-18

Resume

Til undervisningsforløbet "Projekt Demokratiskole" skal der findes fire udvalgsmedlemmer til interview. Interviewet vil skulle udgøre en del af grundlaget for de temaer og problemstillinger, som eleverne skal arbejde med.

Beslutning

Undervisningsudvalget udpegede Michael Vindfelt, Nikolaj Bøgh, David Munis Zepernick og Balder Mørk Andersen til at indgå i forberedelsen af projekt Demokratiskole.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at

Undervisningsudvalget udpeger fire af udvalgets medlemmer til at indgå i forberedelsen af projekt Demokratiskole.

Sagsfremstilling

Undervisningsudvalget besluttede den 30. april 2018, sag 81, at der i skoleåret 2019-2020 gennemføres det særlige projekt Demokratiskole. Det er et konsulentunderstøttet projekt, som introducerer eleverne til demokratiske processer, såvel lokalt, nationalt og internationalt.

Forløbet inddrager 8. klassetrin på alle folkeskoler og kræver en grundig forberedelse, hvor første fase er rettet mod at opfange relevante temaer til elevopgaverne. Det vil sige især lokale men også regionale, nationale eller internationale udfordringer og opgaver, som eleverne efterfølgende skal arbejde med. Det vil ske gennem interview med udvalgte politikere og medarbejdere samt skolernes pædagogiske afdelingsledere.

Interviewrunden er planlagt til at finde sted i november og tager ca. 45 minutter pr. interview. Interviewet bliver gennemført af en ekstern konsulent fra firmaet "Dansk Kommunikation" som kontakter de politikere, som deltager.

Der kræves ikke forberedelse til interviewet, men man skal være forberedt på via interviewet at udvikle temaer og problematikker, som det er særlig interessant og relevant at få elevernes forslag til løsninger om.

Det vil være en fordel for projektet, såfremt de deltagende politikere repræsenterer forskellige politiske, uddannelsesmæssige og erhvervsmæssige profiler.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget

Punkt 198: Ansøgning til Realdania til udvikling af indeklimaplan

17.00.35-G01-5-18

Resume

Frederiksberg Kommune ansøger sammen med to andre kommuner Realdania om at indgå i projekt om forbedringstiltag på skolebygninger. Dvs. planer for renoveringer og forbedring af indeklima. Såfremt ansøgningen imødekommes vil det indgå i det løbende arbejde med renovering på skoleområdet jf. den langsigtede plan herfor, som der er sat midler af i budgettet til at få udarbejdet.

Beslutning

Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Som led i et ønske om at forbedre indeklimaet på skolerne har Realdania søsat et projekt, der har til formål at indsamle viden om forbedringstiltag på skolebygninger af forskellig karakter. Projektet drejer sig om at udvikle planer for renovering af skoler med forbedring af indeklimaet som (del)mål. Realdania tilbyder med projektet at bidrage med finansiering af udviklingsplanerne, for således at understøtte en opnåelse af viden om, hvordan skolernes indeklima kan forbedres til gavn for sundhed og indlæring samt afledte effekter heraf.

Frederiksberg Kommune ved By- og Miljøområdet og Børne- og Ungeområdet har i samarbejde med Københavns og Høje Taastrup Kommuner valgt at ansøge Realdania om midler som led i projektet. Hver kommune bidrager til det fælles projekt med 1-2 skoler, hvor der er behov for at forbedre indeklimaet, for således tilsammen at repræsentere en bred vifte af bygningstyper, som alle anvendes til undervisningsformål. I samarbejdet indgår desuden antropologer fra Københavns Universitet samt ingeniører fra DTU Byg, som hver på deres side bidrager til at kvalificere planerne om at renovere skolernes indeklima.

Projektet forløber over en periode på 12 måneder fra primo 2019. I denne periode skal der gennemføres undersøgelser og udarbejdes planer for forbedring af indeklimaet på skolerne. Selve gennemførelsen af renoveringen er ikke en formel del af projektet.

Såfremt ansøgningen imødekommes vil det indgå i det løbende arbejde med renovering på skoleområdet jf. den langsigtede plan herfor, som der er sat midler af i budgettet til at få udarbejdet.

Økonomi

Nej

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Undervisningsudvalget

Punkt 199: Opfølgning på fælles ramme og retning for bedre veje til unges uddannelse og beskæftigelse

00.22.00-P35-357-18

Resume

Sagen giver status på ”Fælles ramme og retning for bedre veje til unges uddannelse og beskæftigelse.” Tre spydspidsprojekter beskrives kort, ligesom ungecentrets udvikling og status beskrives. Endelig angives proces i foråret 2019 for en fremadrettet politisk prioritering i forhold til en fælles kommunal ungeindsats.

Beslutning

Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og Børne- og Ungeområdet indstiller, at udvalget tager sagen til efterretning.

Sagsfremstilling

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget samt Undervisningsudvalget blev den 27. november 2017 orienteret om ”Aftale om bedre veje til uddannelse og job,” der den 13. oktober 2017 blev indgået mellem regeringen og oppositionen. Forligspartierne i budgetforlig 2018 på Frederiksberg havde dog allerede med udgangspunkt i Stefan Hermann rapporten ”Bedre veje til en ungdomsuddannelse” bevilliget 1 mio. kr. årligt i 2018 og 2019 til at udvikle ungeindsatsen med fokus på en mere integreret, sammenhængende og helhedsorienteret indsats.

Det fremgår af budgetforlig 2019, at partierne ”i foråret 2019 ser frem til at modtage resultaterne af de forsøg, som er igangsat i forlængelse af budget 2018, samt oplæg til, hvordan den kommunale organisation og koordination fortsat kan styrkes”.

Den foreliggende sag er en opfølgning på arbejdet med at udvikle en fælles kommunal ungeindsats. Sagen ligger i forlængelse af sagen ”Fælles ramme og retning for bedre veje til unges uddannelse og beskæftigelse” fremlagt den 5. marts for Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (pkt. 18) og Undervisningsudvalget (pkt. 47), ligesom den parallelt giver status på udviklingen af ungecentret.

Opsummering af aftale om Bedre veje til uddannelse og job

Aftalen fastsætter en ny uddannelsespolitisk målsætning og giver kommunerne det fulde og entydige ansvar for, at alle unge under 25 år gennemfører en ungdomsuddannelse eller kommer i beskæftigelse. Denne 100 pct. målsætning repræsenterer et nyt og højere ambitionsniveau i ungeindsatsen. Konkret nedbrydes den nye politiske målsætning i følgende krav til kommunerne for gennemført ungdomsuddannelse.

- I 2030 skal mindst 90 pct. af de 25 årige have gennemført en ungdomsuddannelse
- I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet være halveret.

Følgende delmål er fastsat til realisering i 2025: 85 pct. af alle 25 årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse, ligesom andelen af unge uden tilknytning til uddannelse og eller beskæftigelse skal være reduceret med minimum 25 pct. Disse målsætninger vil fra og med 2019 [tidspunkt] blevet indarbejdet i monitoreringen i de løbende resultatopfølgninger på ungeområdet.

Et konkret krav, men også en afgørende forudsætning for kommunernes muligheder at realisere denne uddannelsespolitiske målsætning, er etableringen af en sammenhængende kommunal ungeindsats. De to centrale temaer er for det første, at kommunerne skal sikre, at de unge sættes i centrum for en tværgående indsats, når dette er nødvendigt. Dermed har kommunerne ansvaret for koordinationen af den samlede ungeindsats på tværs af uddannelses-, social og beskæftigelsesindsatsen. Kommunerne skal med andre ord sikre, at de unge ikke skal sikre sammenhæng i egen sag.

For det andet skal unge, der af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere kommunale instanser, ifølge aftalen fremadrettet tilknyttes én gennemgående kontaktperson, der følger den unge og eksempelvis støtter i overgangen fra udskolingen og frem mod samt fastholdelse i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Aftalen blev udmøntet i lovgivning i foråret 2018.

Implementering af lovgivningens krav om en sammenhængende ungeindsats
Indsatsen med at sikre unge på Frederiksberg en ungdomsuddannelse er først og fremmest forankret i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget. Denne indsats er imidlertid tæt relateret til Undervisningsudvalget, Børneudvalget og Socialudvalget, der har ansvaret for at sikre, at målgruppen, herunder de udsatte grupper, har de rette forudsætninger og kompetencer til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Frederiksberg har på alle disse forvaltningsområder solide kompetencer i forhold til børn og unge. Der er således et godt fundament og udgangspunkt for at implementere lovgivningens krav om en sammenhængende ungeindsats.

I forlængelse af budgetforlig 2018 blev der etableret en arbejdsgruppe med ledelsesrepræsentation fra alle relevante forvaltningsområder. Arbejdsgruppen har taget udgangspunkt i de 20 pct. af en årgang i udskolingen, der erfaringsmæssigt vil være i risiko for ikke at kunne påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse. Mere specifikt har arbejdsgruppen i forlængelse af lovgivningens krav fokuseret på unge, der vurderes at have behov for indsatser på tværs af forskellige forvaltningsområder og erfaringsmæssigt særligt vil udfordre Frederiksbergs fremadrettede muligheder for at realisere den ambitiøse ungemålsætninger. Den centrale udfordring i denne forbindelse er sammenhængen og koordinationen i overgangene, hvor barnet overgår fra et forvaltningsområde til et andet.

Potentialespor

Arbejdsgruppen har analyseret en række målgrupper og potentialespor i overgangen mellem Børne- og Ungeområdet samt Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet, og som involverer Familieafdelingen, Skoleafdelingen, Socialafdelingen og Ungecentret. Herunder har arbejdsgruppen undersøgt forskellige virkemidler i relation til de enkelte potentialespor som eksempelvis kommunikation, koordination og organisation.

Potentialespor	Plan for potentialesporet
<p>Børn i udskolingen Fokuselever og ikke uddannelsesparate i udskolingen mellem 13-15 år der vurderes at være i risiko for ikke at kunne starte på eller gennemføre en ungdomsuddannelse på grund af faglige, sociale eller personlige udfordringer.</p> <p>Udfordringen i tal: Gennemsnitligt 20 pct. af en årgang i udskolingen vurderes at være fokuselever eller ikke-uddannelsesparate ved den første vurdering i 8. klasse. Andelen af ikke-uddannelsesparate unge i 8. klasse, der ændrer status til uddannelsesparat i 9. klasse, var på 36 pct. for årgangen der afsluttede 9. klasse i 2017.</p>	<p>Et spydspidsprojekt der identificerer best practice indsatser på de enkelte skoler i forhold til at gøre fokuselever og ikke-uddannelsesparate i 8. klasse til uddannelsesparate i 9. klasse. Projektet udbreder i forlængelse af identifikationen disse indsatser til flere skoler. Forventningen er, at flere elever dermed vil kunne vurderes uddannelsesparate i 9. klasse.</p> <p>Virkemiddel: Kommunikation</p>
<p>Udsatte børn med en foranstaltning i Familieafdelingen Anbragte børn og børn, der modtager en forebyggende foranstaltning i form af familie- eller individrettede tilbud, er blandt de mest udsatte i forhold til ikke at kunne få folkeskolens afgangsprøve og gennemføre en uddannelse</p> <p>Udfordringen i tal: Ifølge nationale nøgletal fra KL fik kun 42,9 pct. af de udsatte 9. klasses børn folkeskolens afgangseksamen i 2018. Andre tal fra 2018 viser desuden, at 45,5 pct. af de udsatte unge på Frederiksberg var i gang med en ungdomsuddannelse</p> <p>Der gøres opmærksom på, at procentandelene dækker over et begrænset antal børn / unge, hvorfor disse procentandele kan svinge fra år til år</p>	<p>Et spydspidsprojekt der intensiverer samarbejdet på tværs af forvaltningsområder omkring de målgrupper af børn, der modtager en foranstaltning i Familieafdelingen.</p> <p>Projektet angår dels et forsøg på at reducere antallet af børnenes støtte-kontaktpersoner således, at der ikke skiftes støtte-kontaktpersoner ved barnets fyldte 18. år ved overgang til voksenlovgivning. Dels en fokusering på børnenes muligheder for fælles kommunal støtte frem mod påbegyndelse og fastholdelse i ungdomsuddannelse. Forventningen er, at flere udsatte børn kan gennemføre ungdomsuddannelse.</p> <p>Virkemiddel: Koordination</p>
<p>Børn efter folkeskolens afgangseksamen Der er en mindre gruppe børn, der efter folkeskolens afgangseksamen ikke påbegynder en ungdomsuddannelse eller gentagne gange ses at falde ud af forskellige ungdomsuddannelser.</p> <p>Udfordringen i tal: 15 måneder efter afsluttet 9. klasse var 14,8 pct. af årgang 2015 på Frederiksberg ikke i gang med en ungdomsuddannelse.</p>	<p>Et spydspidsprojekt der udstationerer en psykolog fra Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning i Ungecentret. Projektet skal understøtte børn, der er faldet ud af ungdomsuddannelse eller er udfaldstruede.</p> <p>Psykologen skal i samarbejde med Ungecentret gennemføre indsatser i forhold til eksempelvis fastholdelse, indlæring og realitetskorrigerende overfor børnene i samarbejde med uddannelsesvejlederne i forvaltningen og på uddannelsesinstitutionerne. Forventningen er, at flere børn fastholdes i ungdomsuddannelse.</p> <p>Virkemiddel: Organisation</p>

Spydspidsprojekterne påbegyndes primo 2019 og har en forventet varighed på 6 måneder, men evalueres løbende i forhold til justeringer og korrektioner inden sandsynlig implementering i drift. Evalueringerne vil i foråret 2019, jf. budgetforlig 2019, danne del af grundlaget for et ledelsesmæssigt oplæg til, hvordan den kommunale ungeindsats fortsat kan styrkes i overensstemmelse med lovgivningens krav og de nationale målsætninger.

For at sikre, at den videre implementering matcher omverdenens forventninger, er der igangsat en afdækning af ungeindsatsens interessenters forventninger til ungeindsatsen. Interessenterne omfatter naturligvis unge, men også erhvervsskoler, virksomheder etc. Analysen vil forventeligt give en bedre forståelse af, hvor ungeindsatsen i dag præsterer godt, og hvor der er potentiale til forbedring.

Derudover vil Frederiksberg Kommune afdække andre kommuners ungeorganiseringer med henblik på at vurdere, om Frederiksbergs nuværende ungeindsats er optimalt organiseret i forhold til den nationale arbejde. Denne analyse vil

forventeligt blive gennemført i samarbejde med KL. Resultater fra interessentanalyse og afdækning af ungeorganiseringer vil ligeledes indgå i det ledelsesmæssige oplæg til fremadrettet styrkelse af ungeindsatsen.

Der er afsat 1 mio. kr. årligt i henholdsvis 2018 og 2019 til at udvikle en mere integreret, sammenhængende og helhedsorienteret ungeindsats. Arbejdsgruppens aktiviteter i 2018 har fokuseret på analyser samt planlægning af spydspidsprojekter. Det konkrete forbrug i 2018 forventes samlet at andrage 0,35 mio. kr. De resterende 0,65 mio. kr. vil blive søgt overført til 2020 i forbindelse med 3. forventet regnskab 2018, da aktiviteterne med en styrket fælles kommunal ungeindsats forventes at strække sig ind i 2020.

Udviklingen af Ungecentret

Et parallelt udviklingsspor, der på nuværende tidspunkt primært gennemføres i regi af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet, er den organisatoriske udvikling af Ungecentret. Ungecentret blev etableret i 2013 og samlede vejlederne fra Ungdommens Uddannelsesvejledning, Jobcentrets ungeenhed, virksomhedskonsulenter samt afklarings og aktiveringstiltag for målgruppen under samme tag.

Ungecentret medførte de følgende år et mere helhedsorienteret og tværgående blik på de unges ressourcer, ligesom det betød en styrket fokusering og indsats i forhold til at sikre bedre overgange fra folkeskole til ungdomsuddannelse og beskæftigelse.

Ungecentret understøttede i årene 2015 til 2017 et fald i andelen af 16-29 årige på offentlig forsørgelse, hvilket fremgår af nedenstående tabel.

	2015	2016	2017
Frederiksberg	5,7 %	5,4 %	4,9 %
Klyngen	9,0 %	9,2 %	8,6 %
Hele Landet	10,0 %	9,9 %	9,5 %

Det skal kort bemærkes, at klyngen udgøres af kommuner med nogenlunde samme rammevilkår som Frederiksberg. Klyngen giver dermed bedre mulighed for, at den enkelte kommune kan sammenligne og vurdere kvaliteten af egen beskæftigelsesindsats.

I 2017 tog Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet det næste organisatoriske skridt med inkorporeringen af Socialafdelingens ungeenhed i Ungecentret. Dette indebar som udgangspunkt muligheden for at arbejde endnu mere tværfagligt og sammenhængende med de udsatte unge over 18 år, der både har en beskæftigelsessag og en socialsag. Formålet er at fortsætte den positive udvikling med at sikre:

- En samlet indgang for ungeindsatsen – lettere for de unge og samarbejdspartnere at vide, hvor de skal henvende sig
- Reduktion af kommunal kompleksitet for den unge
- Flytte flere udsatte unge fra specialområde til normalområde
- Styrke og fastholde udsatte unges tilknytning til uddannelse og arbejdsmarked
- Øge andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse
- Sikre koblingen til den nationale beskæftigelsespolitiske dagsorden

I 2018 implementerer Ungecentret den nye lovgivning med udgangspunkt i følgende styrende perspektiver: Én indgang, én plan og én kontaktperson. Perspektiverne er realiseret på følgende måde: I relation til Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet har de unge og relevante samarbejdspartnere til Ungecentret nu én indgang at forholde og henvende sig til.

Udsatte unge med både en socialfaglig og en uddannelses-/beskæftigelsesfaglig sag får udarbejdet én plan, der samler den unges mål og aftaler fra begge forvaltningsområder på samme papir.

Udsatte unge med både en socialfaglig og uddannelses / beskæftigelsesfaglig sag får fremadrettet tilknyttet én koordinerende sagsbehandler, der bliver den unges centrale kontaktperson til kommunen.

Fra Ungecenter til fælles kommunal ungeindsats

Frederiksbergs ungeindsats tilhører førerfeltet i det kommunale landskab. Hvis denne position skal fastholdes og konsolideres, er det afgørende, at ungeindsatsen kontinuerligt udvikles i henhold til krav, intentioner og ambitioner i den nye lovgivning.

Ovenstående spydspidsprojekter og analyser er elementer i en bredere afdækning, der omfatter alle relevante dele af ungeindsatsen, herunder overordnet tilgang, forberedende indsatser, uddannelsesvalg, organisering etc.

Med sigte på at implementere den nye skærpede lovgivning om en fælles kommunal ungeindsats samles i foråret 2019 en bred vifte af erfaringer, evalueringer, analyser og dilemmaer i forhold til fremadrettede muligheder for en fælleskommunal ungeindsats på Frederiksberg med henblik på en politisk prioritering, jf. beslutningen i budgetforliget for 2019. Afslutningsvis bemærkes det, at foreliggende sag vil danne grundlag for Kommunalbestyrelsens temamøde om unge den 12. november 2018 sammen med tidligere sager vedrørende ungeindsatsen fremlagt i relevante politiske udvalg. Disse sager vedlægges som bilag.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen

Behandling

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget den 5. november 2018. Uddannelsesudvalget, Børneudvalget og Socialudvalget den 5. november 2018 (til orientering).

Bilag

Bilag 1 - Fælles ramme og retning - AUU 5. marts 2018 pkt 18

Bilag 2 - Unge godt på vej - AUU 28. maj 2018 pkt 41